

Pokrajinski muzej Koper je leta 1919 dobil sedež v palači Belgramoni-Tacco. Že več kot stoletje posveča posebno pozornost urejanju pripadajočih vrtov, ki so spremenjeni v lapidarij na prostem. Vrtne skulpture na zelenih površinah patricijskih palač v Kopru so ustvarjale posebna razpoloženja (užitkarstvo!) med plemstvom. Dragocen beneški inventar z mitološko vsebino je simbolično posebej lahkost novodobnega značaja in prestiž izbrancev s preloma 17. in 18. stoletja. Leta 1986, v okviru prvotnih vsebin in ob temeljiti prostorski prenovi, smo zbirke na odprtem dopolnili s kipom Flore ob robu kompozicije z novo fontano (današnji Vrt AS). Zaradi vidnega propadanja smo originalno skulpturo restavrirali in nadomestili s kopijo. Izkušnja se je ponovila, ko smo ob zadnji celoviti inventarizaciji fonda lapidarija (2009-2015) odkrili kip Zefirja, ki je bil nekoč pendant Flori. Odmevna antična ljubezenska zgodba je dvakrat obogatila stalne zbirke: kopiji sta bili vključeni v izvorni ambient nekdanjih vrtov, originala pa smo zaradi ogroženosti razstavili v izbranem prostoru v palači. Klasična ambientalna oprema z lesenima podstavkoma s pozlato in z rdečim zametom ustvarja posebno razstavno enoto, kjer se dopolnjujejo pohištvo, slikarstvo in skulptura. V urejenem zelenju lapidarija dvojica zaljubljenec obuja razpoloženje nekdanjih obiskovalcev plemiških vrtov. Vrhunska kiparska izdelka z začetka 18. stoletja so strokovnjaki pripisali carrarskemu kiparju Pietru Baratta. Oba kipa (Flora, inv. št. 2817, Zefir, inv. št. 2818) sta izgubila porcelanast sijaj poliranih površin. Porozen carrarski marmor je bil prekrit s črnimi madeži (mahovi in lišaji) in nečistočo v razpokah ter na prelomih odbitih nosov. Čiščenje smo začeli s pranjem z nevtralnimi milom Triton X-100 in temeljitim izpiranjem z vodo. Ostanke cementa, s katerim sta bila kipa pritrjena na nosilec, smo mehansko odstranili. Za odstranjevanje črnih oblog smo uporabili naravno glino (sepiolit), ki hkrati omogoča ohranitev patine na površini kamna. Sledilo je vtiranje tanke plasti renesančnega voska in poliranje z mehko tkanino. Pred nanosom silikonskega kavčuka za izdelavo kalupov smo kipa premazali z nevtralno milnico. Pri izdelavi kap smo v mavec za ojačitev dodali majhne koščke vlažne jute. Iz notranjosti kalupov smo posejali drobce prahu in se tako izognili retuširanju kopij. Za posamezno vodno zmes za vlivanje je zadostovalo 15 litrov belega marmornatega prahu granulacije 0-1,2 mm in 5 litrov belega cementa Kemaflin W. Repliki sta bili po patiniranju in voskanju prezentirani na originalnih stebrih, ki smo ju odkrili med pozabljenim inventarjem lapidarija.

Izvirnika vrtnih plastik Flore in Zefirja v stalni muzejski zbirki
 Gli originali delle sculture da giardino raffiguranti Flora e Zefiro, parte della collezione museale permanente

Kopiji doprskih kipov v lapidariju na prostem (viš. 430 mm)
 Le due copie dei busti nel lapidario a cielo aperto (alt. 430 mm)

Kip Zefirja pred restavriranjem
 La statua di Zefiro prima del restauro

Odstranjevanje ostankov cementa z mikromotorjem
 Rimozione dei residui di cemento con l'ausilio di un micromotore

Izdelava kalupa s silikonskim kavčukom
 Realizzazione dello stampo in gomma silicica

Izdelovanje mavčne kape
 Realizzazione del guscio di gesso

Odpiranje kalupa
 Apertura dello stampo

Vlivanje vodne zmesi marmornatega prahu in cementa v kalup za izdelavo pozitivna
 Colata dell'impasto fluido di polvere di marmo e cemento nello stampo per la realizzazione del calco positivo

Voskanje in poliranje replike
 Ceratura e lucidatura della copia

Prezentacija kopij v lapidariju
 Presentazione delle copie nel lapidario

Flora and Zephyr – restoration and presentation of a garden statuary
 Koper Regional Museum

Over the one-hundred-year history of its residence at the Belgramoni-Tacco Palace, the Koper Regional Museum has devoted considerable care to the open-air lapidarium, which attempts to recreate the noble atmosphere of patrician Venice. When reorganising the museum collections in 1986, we focused on the lapidarium's most representative elements. The statues of Flora and Zephyr, made from delicate Carrara marble, had been exposed to aggressive outdoor conditions for decades. We restored the two statues and presented them as part of a museum's indoor collection. The garden sculptures were replaced with copies made of ground Carrara marble.

21. Strokovno srečanje konservatorjev-restavradorjev, Bistra, Tehniški muzej Slovenije, maj 2021

Oblikovanje: Lidija Gardina; Fotografije: Lidija Gardina, Edviljo Gardina; Grafična obdelava in tisk: Bens d.o.o.

XXI incontro dei conservatori-restauratori professionisti, Bistra, Museo sloveno della tecnica, maggio 2021

Progetto grafico: Lidija Gardina, Edviljo Gardina; traduzioni in italiano: Laura Castegnaro; traduzioni in inglese: Amidas d.o.o.; elaborazione grafica e stampa: Bens d.o.o.